

Schoolondersteuningsprofiel VSO

VMBO / LW&TC
(11-20 jarigen)

November 2013

Inhoudsopgave

Inleiding	03
Algemene gegevens	04
Collectieve ambitie van de Xaveriuschool	06
Instroom en uitstroom	08
• Leerlingenaantallen	
• Toelaatbaarheid en toelating	
• Uitstroom en criteria voor terugplaatsing	
Onderwijsaanbod en organisatie	11
• Doelgroepen	
• Omgaan met verschillen	
• Basis- en extra ondersteuning	
• Preventief en planmatig handelen	
Continuïteit onderwijs(ondersteunings)zorg	18
• Niveaus van ondersteuning	
• Onderwijs- en behandel tijd	
Speciale voorzieningen	21
• De hoeveelheid aandacht/handen in de groep.	
• Speciale onderwijsmaterialen en aanpak.	
• De ruimtelijke omgeving.	
• Expertise.	
• Samenwerking met externe instanties rond de zorg voor de leerlingen.	
Ambulante dienstverlening en arrangementen	25
• Producten en diensten met betrekking tot “Onderzoek”	
• Producten en diensten met betrekking tot “Hulpverlening”	
• Producten en diensten met betrekking tot “Scholing”	
• Producten en diensten met betrekking tot “Ouder/leerlingbegeleiding”	

INLEIDING

Het schoolondersteuningsprofiel is, in het kader van passend onderwijs, een belangrijk instrument waarin de school de ondersteuning die zij aan leerlingen biedt vastlegt. Het schoolondersteuningsprofiel beschrijft de wijze waarop de school de basisondersteuning vormgeeft en welke extra ondersteuning de school biedt, kan bieden of wil gaan bieden. Het schoolbestuur legt het schoolondersteuningsprofiel tenminste eenmaal elke vier schooljaren vast.

Het schoolondersteuningsprofiel wordt opgesteld door leraren, schoolleiding en bestuur. In het profiel wordt aangegeven welke ondersteuning de school kan bieden en welke ambities de school heeft voor de toekomst. Op basis van het profiel inventariseert de school welke expertise eventueel moet worden ontwikkeld en wat dat betekent voor de (scholing van) leraren. Leraren en ouders hebben adviesrecht op het schoolondersteuningsprofiel via de medezeggenschapsraad van de school. De school plaatst het profiel in de schoolgids, zodat voor iedereen (ouders, leerlingen en andere partijen) inzichtelijk is wat de mogelijkheden van de school zijn voor extra ondersteuning. Het samenwerkingsverband legt alle profielen bij elkaar om te beoordelen of het daarmee een dekkend aanbod kan realiseren. Doel is immers dat alle leerlingen een passende plek krijgen. Het samenwerkingsverband mag alleen afwijken van het schoolondersteuningsprofiel wanneer dat profiel voor het samenwerkingsverband, met het oog op de beschikbare ondersteuningsmiddelen, een onevenredige belasting vormt.

Het schoolondersteuningsprofiel van de Xaveriuschool speelt naast het in kaart brengen van de ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen met speciale hulpvragen ook een rol bij de toelating van leerlingen op school. Het ondersteuningsprofiel kan verhelderen in hoeverre de mogelijkheden van de school passen bij de onderwijsbehoefte van een leerling. Maar ook is het een graadmeter voor de veronderstelde competenties van personeelsleden van de Xaveriuschool. Zij worden immers verwacht de zaken zoals beschreven in het schoolondersteuningsprofiel in de dagelijkse praktijk te realiseren. Samen met de visie/missie van de school en het schoolplan schetst het schoolondersteuningsprofiel een belangrijke koers en bepaalt het de inhoudelijke competenties die van schoolpersoneel verwacht mogen worden.

Het schoolondersteuningsprofiel is bovenal geen statisch document maar een document waarmee op een korte overzichtelijke wijze de huidige dieptezorg van de school beschreven wordt alsmede ook de ambities ter verruiming hiervan. En aangezien ambities er zijn om ook gerealiseerd te worden betekent dit dat het schoolondersteuningsprofiel de komende jaren meermaals aangepast zal worden.

De directie.

NB het thans voorliggende schoolondersteuningsprofiel van de Xaveriuschool is na een positief advies van de MR door het bestuur vastgesteld op

ALGEMENE GEGEVENS

SO/VSO Xaveriusschool
Valkstraat 2a
6135 GC Sittard

Telefoon 046-4748254
Fax 046-4350109
Email info@xaverius-sittard.nl
Directeur Dhr. drs. B. Dieteren

Leslocaties

<u>SO afdeling</u>	Valkstraat 2a 6135 GC Sittard	Telefoon	046 – 474 82 54
Locatieleider	<u>Mw. K. Geisen</u>	Fax	046 – 435 01 09
		E-mail	k.geisen@xaverius-sittard.nl
<u>De Triangel</u>	Munnikstraat 10 6123 AR Holtum	Telefoon	046 – 485 50 88
Locatieleider	<u>Mw. K. Geisen</u>	Fax	-
		E-mail	k.geisen@xaverius-sittard.nl
<u>Doorstroomgroepen</u>	Eloystraat 1a 6160 AJ Geleen	Telefoon	046 – 410 57 36
Locatieleider	<u>Dhr. L. Reinders</u>	Fax	046 – 474 25 79
		Email	l.reinders@sbodeblinker-geleen.nl
<u>Station 29</u>	Kerkstraat 29 6143 BB Guttecoven	Telefoon	046 – 481 23 69
Locatieleider	<u>Mw. K. Geisen</u>	Fax	-
		E-mail	k.geisen@xaverius-sittard.nl
<u>VSO VMBO</u>	Geenstraat 43 6162 XW Geleen	Telefoon	046 – 410 40 67
Locatieleider	<u>Dhr. E. Wilbrink</u>	Fax	-
		Email	e.wilbrink@xaverius-sittard.nl
<u>VSO LW&TC</u>	Overhovenerstraat 31 6131 BX Sittard	Telefoon	046 – 458 19 22
Locatieleider	<u>Dhr. J. Heil</u>	Fax	-
		E-mail	j.heil@xaverius-sittard.nl
<u>Ambulante Begeleid.</u>	Valkstraat 2 6135 GC Sittard	Telefoon	046 – 451 80 60
Afdelingscoördinator	<u>Dhr. drs. B. Dieteren</u>	Fax	-
		E-mail	b.dieteren@xaverius-sittard.nl

De centrale administratie van de Xaveriusschool bevindt zich op Valkstraat 2a te Sittard.
Contactpersoon is mw. F. Wensink (f.wensink@xaverius-sittard.nl).

De schoolleiding (het managementteam)

Algemeen directeur	Dhr. drs. B. Dieteren
Managementassistente	Mw. F. Wensink
Locatieleider 4-13 jarigen (Sittard-Holtum-Guttecoven)	Mw. K. Geisen
Locatieleider 11-20 jarigen (LWTC)	Dhr. J. Heil (waarnemend directeur)
Locatieleider 11-20 jarigen (VMBO)	Dhr. E. Wilbrink
Commissie van Begeleiding 4-13 jarigen	Mw. drs. C. Frissen – gedragswetenschapper Mw. K. Geisen – interne begeleider Mw. J. Ewals - maatschappelijk deskundige Schoolarts op afroep
Commissie van Begeleiding 11-20 jarigen	Mw. drs. D. Jans– orthopedagoog Mw. S. Massen – zorgcoördinator VMBO Mw. M. Pfenning – zorgcoördinator LWTC Mw. J. Ewals - maatschappelijk deskundige Schoolarts op afroep

Het managementteam van de Xaveriuschool wordt gevormd door de directeur, de locatieleiders en een afgevaardigde vanuit de Commissie van Begeleiding. De locatieleiders zijn voorzitter van de Commissie van Begeleiding van hun locatie(s).

Het samenwerkingsverband en het schoolbestuur

De Xaveriuschool SO (4-13 jarigen) maakt deel uit van het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs regio 31.04 (VO 31.04). De Stichting **KINDANTE “LEREN LEREN LEREN LEVEN”** vormt het schoolbestuur van de Xaveriuschool.

Het College van Bestuur van Kindante bestaat uit: dhr. drs. Y. Prince en dhr. M. van den Eijnden
De voorzitter van de Raad van Toezicht is: mevrouw C.H.W. (Carla) Langen.

Het college van bestuur en het bureau Kindante zijn gehuisvest op onderstaand adres:

Arendstraat 10
6135 KT Sittard
tel. 046 – 4363366

Het postadres is:

Stichting Kindante, Postbus 5156, 6130 PD Sittard

COLLECTIEVE AMBITIE

De Xaveriusschool is een doelgroepschool en biedt (voortgezet) speciaal onderwijs voor leerlingen in de leeftijd van 4-13 jaar (SO) en 11-20 jaar (VSO). De doelgroep zijn leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte op het gebied van ontwikkeling, sociaal-emotioneel en/of gedrag. De doelgroepscholen van het speciaal- en voortgezet speciaal onderwijs zien wij als voorzieningen binnen de regionale samenwerkingsverbanden, die daar waar nodig de reguliere scholen aanvullen in de opdracht passend onderwijs te bieden. Plaatsing op de Xaveriusschool maar ook ondersteuning vanuit de Xaveriusschool (flexibele en vraaggestuurde arrangementen) is daarmee afhankelijk van de afspraken zoals ze binnen de samenwerkingsverbanden gemaakt zijn.

Leerlingen die onderwijs volgen op de Xaveriusschool hebben forse sociale, emotionele, ontwikkelings- en/of gedragsproblemen die hen belemmeren in de totale ontwikkeling. Het regulier onderwijs is aantoonbaar handelingsverlegen voor deze leerlingen. Ze hebben extra ondersteuning nodig op het gebied van hun sociale -, emotionele -, didactische -, persoonlijke – en/of communicatieve ontwikkeling. Ze zijn onvoldoende zelfstandig/zelfredzaam en beschikken over onvoldoende probleemoplossend vermogen. De leerlingen moeten geholpen worden met het omgaan met grenzen, o.a. op het gebied van gedrag. Ze hebben ook extra hulp nodig bij plannen en effectief communiceren.

Het is de missie van de Xaveriusschool om elke leerling vanuit diens uniciteit, context en specifieke ondersteuningsvraag betekenisvol, perspectiefrijk onderwijs en begeleiding te bieden. Hierbij gaan we uit van de kwaliteiten en het potentieel van de leerling zodat deze zich binnen de samenleving op duurzame wijze verder kan ontwikkelen. Hoe de Xaveriusschool dit wil bereiken is beschreven in de schoolvisie welke terug te vinden is in de Schoolgids en het Schoolplan maar ook als separaat document op elke onderwijslocatie aanwezig is. Enkele kenmerken en uitgangspunten vanuit de schoolvisie zijn:

- De Xaveriusschool realiseert voor elke leerling op basis van het individuele ontwikkelingsperspectief (IOP) van die leerling passend, betekenisvol en duurzaam onderwijs met als doel op termijn een optimale deelname aan de samenleving. Dit kan zowel op locatie van de Xaveriusschool zelf als op een andere (reguliere of meer reguliere) onderwijslocatie.
- Het is immers het streven van de Xaveriusschool om leerlingen zo lang als kwalitatief mogelijk in een thuisnabij toegankelijke en lichte ondersteuningsomgeving onderwijs te bieden dan wel het systeem van die omgeving zodanig te ondersteunen en versterken dat plaatsing in een zware bekostigingsomgeving vermeden kan worden.
- Ze werkt daarbij vanuit gedeelde verantwoordelijkheid op basis van actieve betrokkenheid en heldere, open communicatie met ouders, kinderen, reguliere scholen, ketenpartners en jongeren aan de realisatie van onderwijs- en ondersteuningsarrangementen. Dit realiseert ze o.a. door een duidelijke definiëring van rollen, taken en verantwoordelijkheden binnen dit proces.
- De Xaveriusschool is ambitieus en werkt vanuit een missie en visie planmatig aan innovatie en het verbeteren & borgen van niet alleen haar eigen kwaliteit maar ook de kwaliteit van de systemen en processen die vanuit de Xaveriusschool ondersteund dan wel versterkt worden. Daartoe heeft de school voor de gebieden “Beleid, Organisatie, Primair Proces, Mensen, Partners en Reflectie” kwaliteitsstandaarden en normen (met indicatoren) opgesteld en maakt gebruik van zowel interne- als externe audits.
- De Xaveriusschool wordt gekenmerkt door professioneel handelen binnen een veilig, uitdagend en respectvol leerklimaat waarbij er een specifieke beroepsstandaard voor schoolpersoneel geldt. Deze beroepsstandaard overstijgt de veronderstelde competenties vanuit de functieprofielen zoals die op bestuursniveau vastgesteld zijn.
- De school zet aangepaste voorzieningen in op het gebied van de fysieke omgeving, ICT, leer- en hulpmiddelen en materialen.

- Beschikt over expertise op het gebied van onderwijs, remediëring, wonen, dagbesteding, vrije tijd, sport en arbeid.
- Werkt toekomstgericht, oplossingsgericht, vraaggericht, resultaatgericht, handelingsgericht en interdisciplinair¹.
- Heeft specialisten die op maat en vraaggestuurd ondersteuning bieden aan de samenwerkingsverbanden en haar scholen/schoolteams. Dit wordt in de vorm van arrangementen geformuleerd op de gebieden: hulpverlening, trajectbegeleiding, onderzoek en scholing.

Om het voorgaande te kunnen realiseren maakt het team van de Xaveriuschool gebruik van een zevental onderliggende basiswaarden. Zij komen binnen alle visionaire doelen en werkwijzen terug en vormen het fundament van de Xaveriuschool.

- Open communicatie en respect.
- Veiligheid voor alle betrokkenen bij en van de Xaveriuschool.
- Plezier / humor.
- Acceptatie.
- Integriteit.
- Groei van de leerling, kansen bieden en differentiatie staan centraal.
- Innerlijke harmonie als grondslag voor een evenwichtige grondhouding.

In de Schoolvisie zijn deze waarden nader geconcretiseerd en verder uitgewerkt.

¹ Het begrip interdisciplinair werken refereert vooral aan het handelen van professionals in samenwerking met elkaar.

INSTROOM EN UITSTROOM

De doelgroep van de Xaveriusschool zijn primair leerlingen met forse gedragsproblemen in samenhang met sociale-, emotionele- en/of ontwikkelingsproblemen.

Leerlingenaantallen VSO

01-10-2013	01-10-2012	01-10-2011	01-10-2010	01-10-2009
142	117	114	97	106

De meeste leerlingen van de Xaveriusschool VSO zijn afkomstig uit de gemeenten:

- Sittard-Geleen
- Beek
- Stein
- Schinnen

Maar de school kent ook leerlingen uit de gemeenten Echt-Susteren, Onderbanken, Brunssum, Heerlen, Maastricht, Meerssen en Nuth.

Kijkend naar de huidige schoolpopulatie van de Xaveriusschool VSO kan gesteld worden dat de leerlingen afkomstig zijn van:

- SO (doorstroom vanuit eigen of andere SO) 25%
- PRO (Praktijkonderwijs) 05%
- LWOO (Leerweg Ondersteunend Onderwijs) 30%
- VO (Voortgezet Onderwijs) 20%
- Andere VSO scholen 15%
- Overig (o.a. buitenland) 05%

Toelaatbaarheid en toelating 1.

De toelaatbaarheid tot de Xaveriusschool is afhankelijk van de specifieke afspraken die daarvoor in elke samenwerkingsverband gemaakt zijn (toelaatbaarheidsverklaring – TLV). Indien er sprake is van een toelaatbaarheidsverklaring en de leerling wordt aangemeld voor plaatsing op de Xaveriusschool zal het bevoegd gezag van de Xaveriusschool een besluit dienen te nemen met betrekking tot de toelating. Ze zal dit doen op basis van een advies van de Commissie van Begeleiding van de school.

De Commissie van Begeleiding van de Xaveriusschool VSO bestaat uit:

- De locatieleider van de beoogde VSO onderwijslocatie (voorzitter)
- De psycholoog/orthopedagoog/gedragswetenschapper
- De maatschappelijk deskundige
- De zorgcoördinator van de beoogde VSO onderwijslocatie
- De jeugdarts

Toelaatbaarheid en toelating 2.

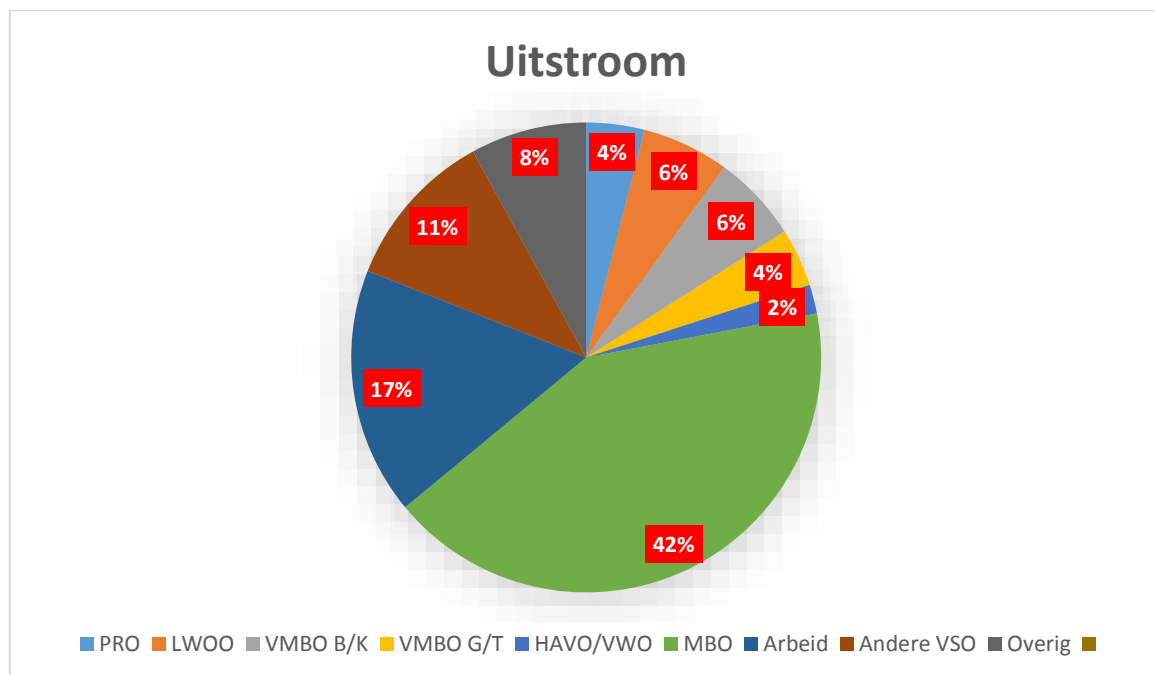
In principe weigert de Xaveriuschool geen enkele leerling met een toelaatbaarheidsverklaring tot haar school. Het kan echter voorkomen dat bij de aanmelding geconstateerd wordt dat de school geen passend onderwijs- en/of ondersteuningsaanbod kan bieden, om de volgende redenen:

- De onderwijs en/of de onderwijsondersteuningsvraag overstijgt de beschikbare expertise van de school (ook nadat gekeken is of aanvullende interne – en/of externe arrangementen mogelijk geformuleerd kunnen worden).
- Indien samenwerking met de ouders niet mogelijk blijkt te zijn of de ouders niet bereid zijn om in voldoende mate af te stemmen met de school; afstemming met de ouders is een voorwaarde voor leren en ontwikkeling van de leerling binnen de Xaveriuschool.
- Als het gedrag van de leerling een zodanige belemmering vormt dat onderwijs voorsnog niet mogelijk is en behandeling geïndiceerd en geadviseerd wordt. Hieronder valt ook de categorie “leerlingen met een zware verslavingsproblematiek”.

Uitstroom

Schakelen (terugplaatsing van leerlingen naar een minder zware onderwijsondersteuningsvorm) is een van de doelen van de Xaveriuschool. Minimaal twee keer per schooljaar bekijkt de mentor in samenwerking met de Commissie van Begeleiding en in afstemming met de leerling en diens ouder(s) / verzorgers de mogelijkheden hiervan. Indien er sprake is van een schakelperspectief stelt de school een Transitiedocument op en begeleidt de leerling bij de overgang naar een andere school. Mogelijk dat daarbij aanvullende arrangementen geformuleerd worden die de leerling kunnen helpen om de terugplaatsing succesvol te laten verlopen.

Gemiddelde uitstroomniveau van Xaverius VSO leerlingen in de afgelopen 3 jaar

Einduitstroom (2011-2012) incl. uitstroombestending in 2012-2013

Bestemming	Aantal II.	Uitstroombestending na 1 jaar
VO	23	95,7%
MBO	15	86,7%
Arbeid	14	57,1%

Criteria voor terugplaatsing

Het is lastig (en ook niet wenselijk) om absolute criteria voor terugplaatsing van een leerling te formuleren. Het is vaak een samenspel van mogelijkheden van de leerling in combinatie met de kansen die er vanuit de context zijn en de ondersteuningscapaciteit van de beoogde reguliere school. Toch zijn enkele zaken hierbij voor de Xaveriuschool van belang:

- We praten over terugplaatsing wanneer de criteria die geleid hebben tot plaatsing niet meer van toepassing zijn. Dat betekent overigens niet dat ze volledig opgelost dienen te zijn, maar wel hanteerbaar binnen een minder zware onderwijs(ondersteunings)omgeving al dan niet in combinatie met een additioneel ondersteuningsarrangement. Hierbij wordt uitgegaan van handelingsgericht arrangeren.
- Bij elke beslissing m.b.t. schakelen c.q. terugplaatsing staat het welbevinden van het kind centraal!
- In het ontwikkelingsperspectief van de leerling worden t.a.v. de initiële vakgebieden (Nederlandse taal, Engels, Wiskunde) en de vakoverstijgende gebieden (leren leren, sociaal gedrag en zelfbeeld) beoogde normen geformuleerd die gericht zijn op het schakelen van de leerling. Dit kan echter per leerling verschillen.
- Ofschoon schakelen gedurende het hele schooljaar mogelijk is, geeft de Xaveriuschool de voorkeur aan schakelen op natuurlijke momenten in een schooljaar (bijvoorbeeld na een vakantieperiode).
- Zowel de Xaveriuschool, de ontvangende school, de leerling als diens ouder(s) dienen het schakelen te onderschrijven.

Na het terugschakelen volgt de Xaveriuschool nog minimaal 2 schooljaren de ontwikkeling van de teruggeschakelde leerling op diens nieuwe school. Hierover rapporteert de Xaveriuschool jaarlijks aan de onderwijsinspectie.

ONDERWIJSAANBOD EN ORGANISATIE

De Xaveriusschool VSO kenmerkt zich als doelgroepschool door een specifiek, specialistisch en verdiept aanbod, gericht op een kleine en af te bakenen doelgroep van leerlingen met vergelijkbare kindkenmerken en daaraan te koppelen specifieke behoeften in onderwijsondersteuning, zorg en vaak ook ondersteuning in de buitenschoolse - en/of thuissituatie.

Kenmerkende uitgangspunten en opvattingen bij de doelgroepenbenadering:

- De doelgroep heeft betrekkelijk uniforme onderwijs- en ondersteuningsbehoeften.
- Leren in homogene groepen van leerlingen met betreffende onderwijs(ondersteunings)behoeften heeft de voorkeur.
- De expertise die de doelgroep nodig heeft vraagt een omgeving van specialistische deskundigheid en voorzieningen.

De Xaveriusschool biedt speciale ondersteuning aan leerlingen die door hun beperking (veelal gedragsmatige beperkingen) niet in staat zijn om deel te nemen aan het reguliere onderwijs. Kaders worden daarbij geboden door de Wet op de Expertisecentra, de wet Passend Onderwijs en de Kwaliteitswet (V)SO. Tevens geven zij de opbrengstgerichte koers aan van de onderwijs- en ondersteuningsprogrammering van de Xaveriusschool. Verder gebruikt de school ook theorieën, methodes en methodieken die voortvloeien uit de visie van de school.

- Boeiend onderwijs; dit is een concept dat hoort bij het zogenoemde 'natuurlijk leren'. Kernuitgangspunten van boeiend onderwijs: de school als levende organisatie, gericht op leren van de toekomst. Centraal staat de vraag hoe het onderwijs de moeite waard is voor leerlingen, personeel, omgeving én de samenleving. Er wordt veel gewerkt met mindmaps, gedragspatroongrafieken, causale lussen, enzovoort.
- REACT en Leefstijl. Dit zijn methodieken gericht op gedrag, sociale vaardigheden en agressiepreventie en -regulatie. Deze methodieken worden niet als lesmethode gebruikt, maar vormen uitgangspunten voor het handelen van de teamleden.
- Meervoudige Intelligentie; een theorie van psycholoog Howard Gardner. Zijn aanname is dat er 7 verschillende typen intelligentie zijn, die niet samen te vatten zijn in één enkele IQ score. Het team gaat uit van wat de leerling kan op al deze verschillende intelligentiegebieden.
- Cradle2cradle: een theorie met als motto dat alle afval voedsel is. Duurzaamheid is het uitgangspunt: 'Het onderwijs en de maatschappij ervaart onze leerlingen als afval, aan ons de taak om er weer humus van te maken.' Daartoe dienen begrippen als "betekenisvol" en "duurzaam" centraal te staan in de onderwijsprogramma's.

Binnen het VSO is ontwikkelingsniveau (sociaal-emotioneel en didactisch) het belangrijkste uitgangspunt bij de locatietoewijzing (VSO VMBO of VSO LW&TC) en de samenstelling van de groepen. Leeftijd speelt ook een rol bij de indeling van de groepen, maar er zijn groepen waar de leeftijden zeer uiteenlopend kunnen zijn.

Omggaan met verschillen

Voor alle leerlingen is een ontwikkelingsperspectief opgesteld. Dit ontwikkelingsperspectief bevat het startniveau van de leerling (didactisch en sociaal-emotioneel), schetst de protectieve – en contra factoren, geeft de te bereiken doelen aan (incl. het beoogde uitstroomprofiel van de leerling op basis van intelligentie en leerbaarheid) en de acties die daartoe uitgezet worden. De leerkracht in de groep

stemt af op – en plant conform het ontwikkelingsperspectief van de leerling. Daar waar gewenst is er sprake van een geïntegreerd ontwikkelingsperspectief vanuit onderwijs en behandeling (één kind één plan).

In grote lijnen hanteert de Xaveriuschool VSO lesmethodes zoals ze ook binnen het reguliere onderwijs gebruikt worden². Maar de wijze waarop lesstof aangeboden wordt kan verschillen per onderwijslocatie en doelgroep van de Xaveriuschool VSO.

De doelgroepen van de Xaverius VSO zijn:

- VSO VMBO (Geenstraat Geleen) – leerlingen met zowel internaliserende – als externaliserende gedragsproblemen welke een VMBO opleiding volgen op niveau BB of KB. Examinering vindt plaats via het Porta Mosana College in Maastricht. Het uitstroomprofiel van het VSO VMBO is Vervolgonderwijs met diploma.
- VSO LW&TC (Overhovenerstraat Sittard) – leerlingen met zowel internaliserende – als externaliserende gedragsproblemen welke een opleiding volgen binnen de uitstroomprofielen Vervolgonderwijs (MBO Entree-opleidingen; afhankelijk van de richting vindt examinering plaats via ROC Leeuwenborgh, Gilde of Citaverde) of Arbeid. (zonder diploma maar wel waar mogelijk met certificaten)

Basisondersteuning en extra ondersteuning

De basisondersteuning is alle hulp die gericht is op het voorkomen en oplossen van (kleinere) problemen van leerlingen. Deze hulp wordt door alle scholen van het samenwerkingsverband (SWV) geboden, eventueel in samenwerking met andere instanties. Over de vorm, de kwaliteit en de inhoud van deze hulp zijn duidelijke afspraken gemaakt, die binnen het samenwerkingsverband door alle scholen worden gehanteerd. De hulp wordt op scholen gegeven, waarbij de schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit.

Het samenwerkingsverband vindt dat geld, dat bedoeld is voor de ondersteuning van leerlingen, daar ook inderdaad voor gebruikt moet worden. Alle onderwijsondersteuning die niet onder de basisondersteuning valt, wordt 'extra onderwijsondersteuning' genoemd. De extra ondersteuning van de Xaveriuschool VSO komt verderop in het Schoolondersteuningsprofiel nog uitgebreid aan bod. Vooralnog beperken we ons thans tot de basisondersteuning binnen de Xaveriuschool VSO.

Voor beschrijving van de basisondersteuning (verplicht voor alle scholen en besturen van het SWV VO 31.04) zijn er in het Ondersteuningsplan van het SWV standaarden geformuleerd. Daarbij is beschreven wat er door scholen (en besturen) binnen het primaire onderwijsleerproces gerealiseerd dient te zijn en niet hoe dit dient te gebeuren. Want dit laatste is een zaak van de school zelf (en haar bestuur).

² Voor een overzicht wordt verwezen naar het Schoolplan.

Wat betreft de standaarden maakt het SWV VO 31.04 een onderscheid tussen de beoogde standaarden inzake de competenties van schoolpersoneel en beoogde standaarden met betrekking tot de op school aanwezig ondersteuningsstructuur. En dit alles binnen een toegankelijk schoolgebouw (met waar nodig aanpassingen in de ruimtelijke omgeving) en een (sociaal) veilig schoolklimaat.

Competenties van schoolpersoneel zijn voor de Xaveriuschool VSO van essentieel belang. Daartoe is er een beroepsstandaard opgesteld voor Xaverius personeel waarbij er aanvullende vereiste competenties geformuleerd zijn bovenop de veronderstelde competenties zoals beschreven in het functieprofiel van iedere discipline. Deze beroepsstandaard is opgenomen in een separate notitie welke zich op elke onderwijslocatie van de school bevindt. Centraal staat in ieder geval het omgaan met verschillen in de klas en binnen school.

De competenties kennen de domeinen:

- Interpersoonlijk competent
- Pedagogisch competent
- Vakinhoudelijk en didactisch competent
- Organisatorisch competent
- Competent in het samenwerken met collega's
- Competent in het samenwerken met de omgeving (waartoe allereerst de ouders behoren)

Het referentiekader van denken en handelen als het gaat om de realisatie van de ondersteuningsstructuur Passend Onderwijs vinden we in de gezamenlijk geformuleerde missie en visie van het SWV VO 31.04: *Een dekkend en kwalitatief hoogstaand continuüm c.q. netwerk van onderwijs en een ondersteuningsstructuur voor elke leerling die ondersteuning nodig heeft.*

Leidend uitgangspunt is: *Zo thuisnabij mogelijk, zo licht mogelijk, zo snel mogelijk en van goede kwaliteit.*

Dit stelt eisen aan de ondersteuningsstructuur van de Xaveriuschool VSO zijnde een doelgroepschool binnen het samenwerkingsverband. Enerzijds dient er nauw aangesloten te worden bij de structuren en systemen van het samenwerkingsverband zodat er zo snel en zo thuis nabij als mogelijk outreachend ondersteund kan worden (met als uitgangspunt dat dit altijd op een zo licht mogelijke wijze dient te gebeuren) en anderzijds dient de ondersteuningsstructuur van de Xaveriuschool VSO zelf natuurlijk zodanig ingericht te zijn dat het leerlingen die binnen de school geplaatst zijn optimaal ondersteunt.

Preventief en planmatig handelen

Het uitgangspunt van passend onderwijs is dat leerlingen zo veel mogelijk binnen het regulier onderwijs worden opgeleid. Toch blijven er altijd leerlingen die zijn aangewezen op voortgezet speciaal onderwijs. Ook zij hebben recht op kwalitatief goed onderwijs dat aansluit bij hun capaciteiten. De Kwaliteitswet (V)SO is vooral gericht op meer opbrengstgericht werken in het (voortgezet) speciaal onderwijs. Het doel hiervan is leerlingen een grotere kans bieden op maatschappelijke participatie na afloop van hun opleiding. De Xaveriuschool geeft o.a. invulling aan de doelstellingen van de Kwaliteitswet (V)SO door het formuleren van een ontwikkelingsperspectief voor elke leerling en door bij het realiseren van de daarin geformuleerde opbrengsten (incl.

uitstroombestemming en uitstroomniveau) gebruik te maken van doorgaande leerlijnen voor zowel de initiële leervakken als de vakoverstijgende gebieden.

Een leerlijn is een praktisch hulpmiddel om het onderwijs inhoudelijk vorm te geven. Het gaat om de doelen, waaraan het onderwijs achtereenvolgens werkt om een einddoel³ te bereiken. Dit einddoel is heel duidelijk omschreven. Een leerlijn is daarmee een praktisch handvat om te bepalen welk onderwijsaanbod goed aansluit bij het ontwikkelings- en/of het didactisch niveau van de leerling, de uitstroombestemming en het uitstroomniveau. Leerlijnen zorgen er ook voor dat scholen een veel duidelijker ontwikkelingsperspectief kunnen expliciteren. De leerrendementen in dit ontwikkelingsperspectief worden altijd gekoppeld aan uitstroombestemming en uitstroomniveau.

In het uitstroomprofiel staat ten aanzien van verschillende gebieden beschreven waarnaar de leerling gaat uitstromen aan het einde van de VSO schoolperiode. Een VSO school maakt daarbij voor de leerlingen die bijvoorbeeld naar het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO) uitstromen andere keuzes uit de leerlijnen dan voor leerlingen die uitstromen stromen naar arbeid. Daarbij wordt bovendien binnen de leerlijnen met een gedifferentieerd aanbod (Basis, Gevorderd of Intensief) al naar gelang de mogelijkheden van de leerling gewerkt. Leerlijnen zijn het middel bij uitstek om uitstroomprofielen en ontwikkelingsperspectieven handen en voeten te geven en zo de differentiatiecapaciteit van de school vorm te geven.

De Xaveriuschool heeft in haar programma voor de volgende (leerlijn)gebieden gekozen:

- Nederlandse taal.
- Engelse taal.
- Wiskunde en rekenen.
- Leren leren, (waaronder de taakwerkhouding).
- Sociaal gedrag.
- Zelfbeeld.

Van deze gebieden wordt de beginsituatie (het instroomniveau) en de vermoedelijke uitstroom bepaald op basis van eerdere gegevens van ontwikkeling, gedrag en intelligentie in combinatie met (daar waar gewenst) eigen onderzoeken en observaties. Al deze gegevens worden verzameld in een ontwikkelingsperspectief. Op basis van alle gegevens worden arrangementen vastgesteld voor Nederlands, Engels, Wiskunde, Leren leren, Sociaal gedrag en Zelfbeeld (op basis van de doelen uit de gehanteerde schoolmethodes en methodieken, het programma van Toetsing & Afsluiting (PTA) van het VMBO en aangevuld met de Kerndoelen VSO). Alle leerlingen worden aan arrangementen toegewezen op een basis, gevorderd of intensief niveau.

Arbeidstoeleiding, stage en transitie

Voor leerlingen die geen beroepskwalificatie kunnen behalen en het vooruitzicht hebben op emplooi in ongekwalificeerde arbeid, is het belangrijk zo breed mogelijk te worden voorbereid. Arbeidstoeleiding is daarbij één aspect naast persoonlijkheidsvorming en praktische en

³ De einddoelen voor de VSO zijn wettelijk vastgesteld en zijn opgenomen in de notitie: "Kerndoelen VSO".

maatschappelijke redzaamheid. Deze hangen nauw samen in de ontwikkeling van de jongere naar zijn volwassenheid. De aandacht voor arbeidstoeleiding is erop gericht de overgang van school naar werk te vergemakkelijken.

De doelstelling van arbeidstoeleiding in het VSO is kortweg te omschrijven als het voorbereiden van de leerlingen op een toekomstige baan. Maar meestal ligt de ambitie nog verder: namelijk ook ervoor te zorgen dat de jongere die baan krijgt. Een baan die past bij zijn mogelijkheden en waar beperkingen vanwege de handicap of stoornis geen belemmering vormen.

Voor de Xaveriuschool VSO zijn binnen “arbeidstoeleiding” vier fasen van belang (waarbij de eerste drie tot de verantwoordelijkheid van school gerekend worden):

1. Oriënteren: De leerling kiest in welke richting hij zich verder wil ontwikkelen. Dit is gekoppeld aan de bevindingen en ervaringen uit de praktijkassessments verspreid over de branches: Houttechniek, Metaaltechniek, Horeca en Groenvoorziening.
2. Voorbereiden: De leerling werkt gericht aan het vergroten van zijn capaciteiten zodat hij de kans vergroot dat hij na de school werk vindt in de richting die hij wenst.
3. Toeleden (een baan zoeken): De potentiële schoolverlater gaat op zoek naar een baan die past bij zijn wensen en capaciteiten.
4. (Ondersteund) werken: De werknemer verricht betaald werk en heeft daarbij eventueel ondersteuning gericht op behoud arbeidscontract voor langere duur.

Daarbij kan het, naar mogelijkheden en keuze van de leerlingen (en ouders), gaan om werken in een van de drie relevante vormen: het vrije bedrijf, de sociale werkvoorziening en beschermde arbeidssituaties in dagbesteding. Met name in het vrije bedrijf is er een range van ondersteuningsmogelijkheden en faciliteiten die aangevraagd kunnen worden, als dat voor de integratie van de jongere nodig is. In dat kader werkt de Xaveriuschool VSO nauw samen met ketenpartners in het veld.

Een belangrijk kenmerk van het pedagogisch didactisch model is dat de jongeren in staat gesteld worden zichzelf zover mogelijk te ontwikkelen. Het gaat om een samenhang van algemene vorming, beroepsvaardigheden en persoonlijke vaardigheden met het oog op hun persoonlijke, maatschappelijke en professionele redzaamheid. Dat betekent dat ze zich stapsgewijs oriënteren op mogelijkheden en keuzes maken terwijl ze een eigen identiteit ontwikkelen met een reëel zelfbeeld en probleemoplossend vermogen ten aanzien van gevolgen van hun handicap.

Transitie neemt als begeleidingsconcept een belangrijke plaats in omdat de genoemde overgang naar arbeid voor een jongere met een beperking geen eenvoudige zaak is. Er zijn tal van drempels die geslecht moeten worden. Er zijn veel factoren waar rekening mee moet worden gehouden om de plek en situatie te bereiken die de jongere zich voor ogen heeft gesteld. En er zijn veel betrokkenen: de jongere zelf en zijn ouders, de leraren en stagebegeleiders van school, de arbeidsbemiddelaar, de werkgevers, begeleidinginstanties, enzovoort. Deze complexiteit wordt omvat in het concept transitie en met als doel een planmatige aanpak.

Daarbij kent transitie voor de Xaveriuschool de volgende kenmerken:

- leerlinggecentreerd: het onderwijs is gericht op de persoonlijke ontwikkeling van elke leerling;
- vraaggestuurd: vorm en inhoud van het onderwijs worden aangestuurd vanuit de leervragen van de leerlingen;
- vroegtijdige start: op jonge leeftijd helpt men vanuit het onderwijs de leerling (i.s.m. ouders) bij het maken van (voorlopige) keuzes voor zijn toekomst en ontwikkeling;

- toekomstgericht: alle onderwijsactiviteiten hebben betrekking op een door de leerling gewenste invulling van zijn toekomst;
- planmatig (traject): alle onderwijsactiviteiten en andere (professionele) bemoeienissen met de leerling worden gepland. Dit betekent dat activiteiten gerelateerd zijn aan persoonlijke doelen van de leerling en dat regelmatig wordt geëvalueerd in welke mate de doelen gerealiseerd zijn en de activiteitenplanning bijgesteld kan worden;
- samenhang: alle activiteiten hangen met elkaar samen en worden op elkaar afgestemd vanuit het perspectief dat de leerling met zijn toekomst voor ogen heeft;
- gericht op meerdere levens gebieden: het onderwijs aan leerlingen heeft betrekking op alle levens gebieden (wonen, werk of dagbesteding, vrijetijdsbesteding).

De Xaveriusschool VSO stelt voor elke jongere binnen het uitstroomprofiel Arbeid die de een keuze maakt voor een beroepsrichting of werkveld een individueel transitieplan op.

De ervaring leert dat de stage in de arbeidstoeleiding een krachtige leeromgeving is. De stage is niet alleen bedoeld om de leerling voor te bereiden op arbeid, maar laat ook de leerling ervaren in hoeverre zijn handicap of stoornis een belemmering kan vormen bij bepaalde soorten arbeid of bij bepaalde sociale situaties die uit het werk voortvloeien. De stage maakt het mogelijk om kennis, sociale redzaamheid en vaardigheden bij leerlingen in de praktijk verder te ontwikkelen en hun gevoel van eigenwaarde en zelfvertrouwen te stimuleren. Op een stageplaats kunnen verder de algemene beroepsvaardigheden geleerd worden.

De Xaveriusschool kent de 'BIS', de 'BES' en de 'ZES'; de begeleide interne stage, de begeleide externe stage en de zelfstandige externe stage. Als voorbereiding op de stage krijgen de leerlingen een werknemersvaardigheidstraining. Middels praktijk-assessment wordt bovendien bepaald wat de beste uitstroomrichting is voor de leerling.

In uitzonderlijke gevallen, indien de ontwikkeling van de jongere daar om vraagt, worden ondernemersvaardigheden zo realistisch mogelijk benaderd en gestimuleerd in zogenoemde 'Tienerondernemingen' binnen de school. Ook hier is de samenwerking met externen van groot belang om onder andere kennis te delen, maar ook om een afzetmarkt te creëren met inachtneming van het concurrentiebeding. Acquisitie, boekhouden, het maken en onderhouden van een website, afspraken nakomen, kwaliteit leveren, etc. komen aan bod gedurende het traject. Verder is er een actieve deelname aan het Buurtproject 'Rondom het oude ziekenhuis' en het beheren van een buurtmoes- groente- en kruidentuin. En op termijn mogelijk een stadsboerderij met klein vee. Jongeren doen zo veel praktijkervaring op. Niet alleen op praktisch gebied maar zeker ook op sociaal gebied door de actieve deelname en input van buurtbewoners.

Aan alle leerlingen wordt, indien daaraan behoefte is en het SWV dit faciliteert, nazorg geboden nadat ze Xaveriusschool verlaten hebben. Dit gebeurt door de leerkrachten van de afdeling zelf en/of door ambulante begeleiders. De leerlingen worden bovendien nog geruime tijd (2 tot 3 jaar) gemonitord met betrekking tot de bestemming op de plek van uitstroom.

Actieve (maatschappelijke) betrokkenheid van leerlingen, ouders en overige stakeholders is een belangrijk speerpunt van de Xaveriusschool VSO locaties:

- De VSO-afdelingen organiseren twee keer per schooljaar een loopbaancafé voor leerlingen al dan niet in combinatie met een leerlingenraad.
- Er zijn mogelijkheden voor praktijklessen voor ouders.
- Jaarlijks wordt, in samenwerking met Mondriaan, een project verslavingszorg georganiseerd.
- Ook gaat binnen het VSO de leerkracht jaarlijks op huisbezoek.

- Daarnaast worden ieder schooljaar twee thema-avonden georganiseerd voor de ouders.
- Er worden gedurende het schooljaar meerdere themamiddagen georganiseerd. Buurtbewoners, stagebedrijven, ouders, leerlingen en instellingen worden hierin betrokken.
- Er wordt waarde gehecht aan het fenomeen 'vrije tijdsbesteding'. Muziek, sport, koken, tuinieren, diervverzorging en het leren van klussen wordt gedurende de schooltijd gepraktiseerd en gestimuleerd.
- Er zijn intensieve contacten met het bedrijfsleven o.a. in verband met het begeleiden van stages, excursies, themamiddagen en de oriëntatie op de arbeidsmarkt.

CONTINUÏTEIT ONDERWIJS(ONDERSTEUNINGS)ZORG

Achtereenvolgens komen de ondersteuningsstructuur, het leerlingenvolgsysteem/rapporten en specifieke aandachtsvelden bij leergebied overstijgende doelen/activiteiten aan de orde.

De Xaveriusschool kent vijf niveaus van ondersteuning:

1. De leerkracht, in samenwerking met de onderwijs/klassenassistent en/of werkmeester. De voortgang van de leerling wordt besproken tijdens leerling- en groepsbesprekingen.
2. De collega's van de locatie c.q. de locatieleider. Door middel van intervisie en collegiale consultatie kan de expertise van collega's ingezet en benut worden als de leerkracht handelingsverlegen is.
3. Commissie van Begeleiding (CvB). In samenspraak met de locatieleider wordt een interventie ingezet, doelen hiervan worden geëvalueerd door de leerkracht.
4. Inbreng tijdens zorgoverleg (ZAT- Zorg Advies Team). Aan dit overleg neemt de CvB, de locatieleiders van de Xaveriusschool en een aantal extern deskundigen deel.
5. Onderwijszorgloket (Kwadrant / ODC VO). Dit is een gezamenlijk en multidisciplinair overlegorgaan van het SWV PO 31.04 en VO 31.04

Als verdere hulpverlening of onderzoek noodzakelijk is, wordt dit altijd overlegd met de ouders/verzorgers en met de leerling zelf.

Voor het registreren van de leervorderingen van de leerlingen wordt het LOVS van CITO voor het VSO gebruikt in combinatie met methodegebonden instrumenten. Meerdere keren per jaar maakt de leerling (CITO) toetsen en testen. Leerlingen die het MBO traject volgen worden meerdere momenten per jaar getoetst via TOA, Deviant of Tendens.

Voor het plannen, toetsen en registreren van de sociaal-emotionele vorderingen maakt de school gebruik van diverse instrumenten en registratiemethodes. Onder andere de CBCL, TRF en SCOL. De dagelijkse registratie van het gedrag van leerlingen maar ook van de afspraken en contactmomenten wordt vastgelegd in SDB (SchoolDataBeheer).

Twee tot drie keer per schooljaar krijgen de leerlingen een rapport mee naar huis, met daarin zowel hun didactische als pedagogische vorderingen en een functierapport waarin de vorderingen van de praktijkvakken worden vermeld.

Op de Xaveriusschool wordt extra aandacht besteed aan de sociale vaardigheden en het gedrag van de leerlingen. Leerlingen kunnen ook specifieke trainingen volgen, zoals een agressieregulatietraining, een faalangstreductietraining of een sociale weerbaarheidstraining (waar mogelijk wordt daarbij ook gebruik gemaakt van het aanbod van met de school samenwerkende instituten voor jeugdzorg, jeugdhulpverlening en jeugd GGZ). Een aantal personeelsleden van de Xaveriusschool is opgeleid tot bevoegd en gecertificeerd trainer.

De Xaveriusschool biedt ook transitiebegeleiding; schakelen en doorstromen is een belangrijk doel. Leerlingen worden goed voorbereid op de nieuwe situatie. Bijvoorbeeld door een bezoek aan de nieuwe school, maar ook het onderwijsaanbod wordt aangepast op de overstap. Dit alles wordt vastgelegd in een Transitiedocument op het moment dat er sprake is van schakelen van de leerling.

Onderwijs- en behandel tijd

De VSO-leerlingen zijn van 8:45-14:45 uur op school, 's woensdags zijn ze om 12:30 uur vrij.

Binnen het VSO kunnen leerlingen onder schooltijd verschillende behandelingen of therapieën krijgen. Bijvoorbeeld motorische remedial teaching, SoVa-trainingen, begeleiding (i.v.m. bijvoorbeeld dyslexie) en neurofeedback. Behandeling en/of therapie kan onderdeel zijn van het programma dat de leerling doorloopt om de geformuleerde doelen uit diens ontwikkelingsperspectief te realiseren en daarom tijdens schooltijden plaatsvinden. Ook stages kunnen een (verplicht) onderdeel vormen van het onderwijsprogramma van de Xaverius VSO.

De Xaveriuschool voert actief beleid om leerlingen ook te laten participeren in sportverenigingen. Ze doen bijvoorbeeld mee aan Special Heroes (een sportstimuleringsproject voor leerlingen met een chronische ziekte of een beperking) of het project Iedereen Kan Sporten.

De leerkrachten hebben dagelijks contact met de ouders via een logboek en waar gewenst via e-mail.

Om voldoende onderwijstijd voor elke leerling te waarborgen heeft de Xaveriuschool o.a. de volgende maatregelen genomen:

- De teamleden maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd. Dit wordt bereikt door:
 - Tijdig met de lessen te starten en ook de hele beschikbare lestijd te gebruiken voor het onderwijs.
 - Leerkrachten kennen een goed klassenmanagement waardoor differentiatie in instructie- en verwerkingsvormen mogelijk is. Ook kan er hierdoor extra individuele aandacht en begeleiding zijn voor leerlingen die daaraan behoefte hebben.
 - Lessen kennen veelal een vaste structuur waardoor organisatorische problemen (en tijdverlies) tot een minimum beperkt worden. Er wordt gebruik gemaakt van visualisatie (op bord of via pictogrammen) waardoor lesopbouw en lesverloop voor leerlingen herkenbaar zijn.
 - De school maakt gebruik van een time-out beleid waardoor ordeverstoringen zo weinig mogelijk invloed hebben op het lesgebeuren. Bij die time-out zijn er 3 stappen (in de klas, op de gang en bij een centrale opvang) die voor leerlingen herkenbaar (en geoefend) zijn.
 - Reeds op het schoolplein wordt door personeel aandacht gegeven aan gedragsregulatie en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen.
 - Ook het binnenkomen en verlaten van het schoolgebouw wordt tot de onderwijstijd gerekend aangezien schoolpersoneel daarbij veel aandacht schenkt aan bijvoorbeeld correcte omgangsvormen, correct sociaal gedrag van leerlingen onderling en naar leidinggevend personeel, enz. Vaak zijn deze zaken de basale voorwaarden waardoor er ook nadien in het leslokaal een hogere effectiviteit bereikt kan worden.
- De Xaveriuschool stemt de hoeveelheid tijd af op de onderwijsbehoeften van haar leerlingen.
 - De school heeft voor elke individuele leerling een ontwikkelingsperspectief opgesteld met daarin vermeld de beoogde doelen (opbrengsten), de wijze waarop (soort ondersteuning, de in te zetten leertijd) deze doelen gerealiseerd worden, de manier waarop dat getoetst wordt en de samenwerking daarbij met de ouders van de leerling en de leerling zelf.
 - Als voor leerlingen bijzondere maatregelen nodig zijn die onderschrijding van het wettelijk verplichte minimum aantal uren onderwijs op jaarbasis noodzakelijk maakt, vraagt de school ontheffing hiervoor. Deze ontheffingen verlopen heden ten dagen via uitwisseling met BRON.

- De school kent samen met de overige VSO en S(B)O scholen van Kindante een eigen SO-Vervangerspool. In deze pool zitten ervaren leerkrachten die bij vervanging ingezet kunnen worden. Is deze pool uitgeput dan zal geworven worden onder ander beschikbare invalskrachten. De praktijk wijst echter uit dat vervangers niet altijd beschikbaar zijn. Als school zijn wij dan genoodzaakt naar een andere oplossing te zoeken. Dit betekent dat leerkrachten, die op de betreffende dag geen lesgevende taken/uren hebben, de klas overnemen of dat leerlingen van de betreffende klas in andere klassen worden ondergebracht. We proberen in ieder geval het lesprogramma en de rust m.b.t. het onderwijs in de overige klassen/groepen te handhaven, maar zijn ons ervan bewust dat dit niet altijd lukt. In zo'n geval zijn wij genoodzaakt leerlingen naar huis te sturen, maar dit vormt voor ons pas de allerlaatste oplossingsmogelijkheid.
- Indien een leerkracht voor langere tijd het werk niet kan hervatten, wordt naar een structurele oplossing gezocht. Wanneer dit betekent dat een vervangende leerkracht voor langere tijd de klas overneemt, worden ouders/verzorgers hiervan in kennis worden gesteld. Compensatieverlof van personeel (voor zover nog van toepassing volgens de onderwijs CAO) of BAPO verlof wordt intern opgevangen en zal derhalve geen consequenties hebben voor de onderwijstijd.

SPECIALE VOORZIENINGEN

De beschrijving van de speciale voorzieningen van de Xaveriusschool VSO vindt plaats op de vijf velden:

1. De hoeveelheid aandacht/handen in de groep.
2. Speciale onderwijsmaterialen en aanpak.
3. De ruimtelijke omgeving.
4. Expertise.
5. Samenwerking met externe instanties rond de zorg voor de leerlingen.

1. Aandacht

De groepsgrootte binnen de Xaveriusschool 11-20 jarigen is:

- VSO VMBO (Geenstraat Geleen) Maximaal 10 leerlingen.
- VSO LW&TC (Overhovenerstraat Sittard) Maximaal 08 leerlingen.

De Xaveriusschool werkt zoveel als mogelijk met fulltime leerkrachten in de groepen. Daar waar dit niet haalbaar is wordt gebruik gemaakt van maximaal 2 parttime leerkrachten per groep. Daarnaast zet de school assistentie (werkmeester, onderwijsassistent, hulpouder, enzovoort) in binnen diverse groepen van bovenstaande locaties ter ondersteuning van de leerkracht. Het uitgangspunt daarbij is dat de behoefte aan ondersteuning de inzet bepaalt.

Extra ondersteuning wordt verder gerealiseerd door de inzet van:

- Gedragswetenschapper / orthopedagoog / psycholoog.
- Maatschappelijk werker.
- Logopedist.
- Intern Begeleider.
- ICT'er.
- Remedial Teacher en Motorisch Remedial Teacher.
- Vakleerkracht gymnastiek.
- Arbeidsdeskundig specialist.
- Overige interne specialisten (b.v. ambulante begeleider, co-teacher, agressie regulatie trainer, SOVA trainer, Rots en Water trainer, School Video Interactie Begeleider, dyslexiespecialist).
- Overige externe specialisten (b.v. ergotherapeut, KOPP trainer, TOM trainer, Brussen groep).
- Stagiaires.

De mentor stuurt het onderwijskundig proces aan in elke groep; daarbij rekening houdend met de verschillen tussen leerlingen en gebruik makend van de beschikbare personele ondersteuning. Op basis van het ontwikkelingsperspectief van de leerling worden keuzes gemaakt voor de inzet van effectieve instructie, didactische materialen en pedagogische interventies. Elke docent kan daarbij op minimaal drie niveaus (basis, intensief en gevorderd) per leerjaar het onderwijsprogramma aanbieden. Gezien de kleinere groepsgroottes in het voortgezet speciaal onderwijs kan het voorkomen dat er gewerkt wordt met combinatiegroepen.

2. Materialen en aanpak

‘Visualisatie’ en ‘Verbinden’ zijn kernwoorden in de didactische – en pedagogische aanpak van de Xaveriuschool; er wordt bijvoorbeeld in elke groep structureel gebruik gemaakt van interactieve smartboards, pictogrammen, instructietafels, planborden, ‘MI-cirkels’, Mind Maps, gedragspatroongrafieken en causale lusmodellen. De gedragspatroongrafieken zijn bedoeld om leerlingen inzicht te geven in hun gedrag en de causale lusmodellen hebben als doel leerlingen oorzaak en gevolg in te laten zien en ervaren. Daarnaast zijn er voor de leerlingen die daaraan behoefte hebben time-timers, wiebelkussens, geluiddempende hoofdtelefoons en andere ondersteunende materialen aanwezig (b.v. werkschotjes, dagplanners).

Elke groep beschikt naast een Smartbord over een aantal individuele computers voor leerlingen met daarop zowel didactische hulpprogramma’s, verrijgingsstof als algemeen vormende programmatuur. Er is voor zowel leerlingen als leerkrachten ICT ondersteuning aanwezig binnen school. De school heeft digitale abonnementen (licenties) op o.a. Nieuwsbegrip, Wereld in Getallen, Ambrasoft, Groove Me, Gynzy, Veilig Leren Lezen, Acadin, Reken tuin, Taal Zee, TechnieQ, enzovoort.

De school kent een uitgebreid, gedocumenteerd en geprotocoliseerd Time Out beleid met time-out mogelijkheden binnen de klas, buiten de klas en bij een centrale opvang. Tevens kent elke groep een beloningssysteem (soms onderscheidend van elkaar naar gelang de doelgroep) en beschikken sommige groepen (wederom afhankelijk van de doelgroep leerlingen) over uitgebreide mogelijkheden (materialen en aanpak) voor ervarend leren.

Verantwoord maar ook uitdagend bewegingsonderwijs is belangrijk binnen de Xaveriuschool VSO. Leerlingen volgen daarbij de leerlijnen (Kerndoelen VSO) maar worden ook op diverse manieren geprikkeld hun horizon m.b.t. sporten te verbreden. Via o.a. de projecten Special Heroes en Iedereen Kan Sporten krijgen de leerlingen karate, judo, zwemmen, schaatsen, enzovoort.

En last but not least wordt op de Xaveriuschool VSO op planmatige wijze aandacht besteed aan de sociaal-emotionele vormingsgebieden. Daarvoor gebruikt de school in alle groepen de methodiek Leefstijl en kent de school een aantal eigen specialisten voor o.a. agressieregulatie training, faalangstreductie training, Rots en Water training, enzovoort.

3. Fysieke omgeving en vervoer

De Xaveriuschool VSO kent de volgende speciale en extra ruimtelijke voorzieningen, gericht op de doelgroep:

- Prikkelarme lokalen (dit betekent overigens niet dat er in deze lokalen niets “ophangt” maar dat er bewust vooraf is nagedacht over de inrichting in relatie tot de doelgroep).
- Ruimtes voor één-op-één begeleiding of voor groepstherapie.
- Ruimtes voor een time-out (zowel binnen – als buiten het klaslokaal).
- Praktijklokalen voor muziek (VSO VMBO), horeca/metaal/houttechniek en groenvoorziening (VSO LW&TC).
- Stagebureau (VSO LW&TC).
- Prikkelarme werkplekken in een lokaal.

De Xaveriuschool heeft een regionale functie. Dit betekent dat de leerlingen van heinde en verre de school bezoeken. Dit kan soms voor individuele leerlingen problemen met zich meebrengen, zoals het vervoer van en naar school. Maar soms ook naar stages als zijnde een (verplicht) onderdeel van

het schoolprogramma. Men is dan aangewezen op aangepast vervoer (bus of taxi). De Commissie van Begeleiding van de Xaveriusschool geeft een inschatting of een leerling zelfstandig kan reizen of is aangewezen op aangepast vervoer. Indien het laatste het geval is, krijgen de ouders/ verzorgers een verklaring van school, waarmee men het vervoer kan aanvragen bij de afdeling onderwijs van de woongemeente. Gemeenten hanteren eigen richtlijnen m.b.t. het in aanmerking komen voor aangepast vervoer. Soms komen leerlingen niet in aanmerking voor aangepast vervoer, maar kunnen ouders wel bij de gemeente een verzoek indienen voor tegemoetkoming in de reiskosten. Let wel: de Xaveriusschool regelt geen vervoer en bepaalt ook niet of een kind wel of niet voor aangepast schoolvervoer dan wel een vervoersvergoeding in aanmerking komt. Dit gebeurt door de gemeente waar de leerling geregistreerd staat.

4. Expertise

Binnen de Xaveriusschool VSO is er sprake van teamexpertise: kennis, ervaring, vaardigheden en attitude die geïntegreerd zijn in de teamaanpak en geïnternaliseerd in het handelen van alle medewerkers. Daarnaast is er ook sprake van specifieke expertise die bij één of meer collega's aanwezig is, intern dan wel extern.

De eigenschappen die het personeel van de Xaveriusschool kenmerkt zijn uitgewerkt in een mindmap van de visie van de school. Het personeel van de Xaveriusschool SO is deskundig, sensitief, responsief, vriendschappelijk, empatisch, respectvol, zorgzaam, democratisch, inspirerend, planmatig, integraal en coachend.

Daarnaast is het van groot belang dat ze flexibel zijn en humor hebben. Cynisme en sarcasme wordt niet geaccepteerd en getolereerd; relativerende humor is heel belangrijk om de leerlingen van de Xaveriusschool VSO eigenwaarde (terug) te geven en tot leren en ontwikkelen te laten komen.

Alle leerkrachten hebben een Master SEN afgerond (bijvoorbeeld autisme, cluster IV specialist of gedragspecialist) of volgen momenteel de opleiding. Alle personeel is geschoold in handelingsgericht werken (HGW), REACT (agressie preventie en interventie training) en Boeiend Onderwijs. Enkele personeelsleden hebben zich daarnaast nog verder gespecialiseerd in onder andere Co-Teaching, Rots en Water trainer (met enkele als specialisme de Rots en Water training voor kinderen met een autisme spectrum gerelateerde problematiek), dyslexiespecialist, school video interactie begeleider (SVIB), arbeidsdeskundige, SOVA trainer, Mission Possible en Kids Skills. Daarnaast hebben alle personeelsleden de cursus BHV afgerond. Enkele leerkrachten hebben een 1^e of 2^e graads onderwijsbevoegdheid (b.v. Nederlands, Engels, Geschiedenis) of hebben een opleiding voor docent Entree opleidingen MBO afgerond.

5. Samenwerking met andere instanties

Verschillende therapieën en behandelingen kunnen indien noodzakelijk door samenwerking met externe instanties snel ingezet worden. Bijvoorbeeld ergotherapie, aanvullende logopedie of creatieve therapie.

De school kent een tweetal formele en op basis van een samenwerkingsovereenkomst vastgestelde relaties met externe ondersteuners, t.w. Orbis GGZ en Xonar MKD. Daarnaast volgt de school het convenant voor de samenwerking met externe bureaus zoals dit in de regio van het samenwerkingsverband PO 31.04 is overeengekomen.

Externe partners waarmee regelmatig dan wel veelvuldig samengewerkt wordt (soms ook als onderdeel van het ZAT team van de school):

- VO, VSO, MBO en HBO scholen binnen en buiten de regio.
- Xonar, instantie voor jeugdhulpverlening.
- Orbis Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ).
- Bureau Jeugdzorg (BJZ).
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD).
- Partners in Welzijn (PIW) / maatschappelijk werk.
- MEE Zuid-Limburg
- Sterk in Werk
- Radar
- Brancheverenigingen.
- Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)
- Centrum Jeugd en Gezin (CJG)
- Gemeenten
- Regionaal Bureau Leerplicht (RBL)
- Regionale Meld en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten (RMC VSV)
- Politie (elke Xaverius VSO locatie heeft een eigen schoolagent)

Tot slot werkt de Xaveriuschool VSO als zijnde een doelgroepschool binnen het samenwerkingsverband VO 31.04 natuurlijk nauw samen met alle partner VO scholen, met het Onderwijsdienstencentrum (ODC) van het VO en met het multidisciplinair overleg (MDO) dan wel de plaatsingscommissie bovenschoolse voorzieningen.

AMBULANTE DIENSTVERLENING EN ARRANGEMENTEN

Naast de mogelijkheden van plaatsing van een leerling biedt de Xaveriuschool ook ambulante dienstverlening en speciale arrangementen die ingezet kunnen worden om het verblijf van de leerling binnen een reguliere onderwijsomgeving succesvol te kunnen continueren. Daartoe werkt de school nauw samen met de andere S(B)O scholen in de regio binnen het onderwijsdienstenloket Kwadrant.

De ambulante begeleiding en de beschikbare arrangementen kennen een sterk vraaggestuurde vormgeving en zijn derhalve constant aan aanpassingen/veranderingen onderhevig.

- Producten en diensten met betrekking tot “Onderzoek”;
- Producten en diensten met betrekking tot “Hulpverlening”;
- Producten en diensten met betrekking tot “Scholing”;
- Producten en diensten met betrekking tot “Ouderbegeleiding”;

Bij elk van deze zaken zijn diensten en producten geformuleerd, kort beschreven en voorzien van een geschatte tijdsinvestering. Soms is er sprake van overlap, maar is er desondanks toch voor gekozen om zaken dubbel op te nemen.

Onderzoek

Ten aanzien van de discipline “Onderzoek” biedt de Xaveriuschool de volgende diensten en producten aan:

1. Onderzoeken
2. Consultatieve Preventieve Ambulante Begeleiding (CPAB)
3. (Preventieve) Ambulante Begeleiding (PAB)

1. Onderzoeken

ANAMNESEGESPREK door (ortho)pedagoog of gedragswetenschapper. Hierin stelt de onderzoeker allerlei vragen over het gedrag van het kind vanaf de zwangerschap tot op dit moment. Duur onderzoek: 1 – 2 uur. Duur verslaglegging en bespreking: 3 – 5 uur. Totaal: 4 – 7 uur.

INTELLIGENTIEONDERZOEK door orthopedagoog of gedragswetenschapper. De onderzoeker neemt een intelligentietest af om een inschatting te maken van het intelligentieniveau dat het kind op dit moment heeft. Duur onderzoek: 2 – 3 uur. Duur verslaglegging en bespreking: 3 – 5 uur. Totaal: 5 – 8 uur.

SCHOOLOBSERVATIE door (ortho)pedagoog of gedragswetenschapper. De onderzoeker bezoekt de school van het kind en bekijkt zijn of haar gedrag in de klas, op het schoolplein en/of in de gymzaal. Tevens kan hierbij gebruik gemaakt worden van een dossieranalyse. Tijdens een gesprek met de leerkracht en de interne begeleider c.q. zorgcoördinator probeert de onderzoeker meer zicht te krijgen op het gedrag en de leervorderingen van het kind. Duur onderzoek: 1 – 2 uur. Duur verslaglegging en bespreking: 2 – 3 uur. Totaal: 3 – 5 uur.

THUISOBSERVATIE door (ortho)pedagoog of gedragswetenschapper. De onderzoeker voert een observatie uit van het kind in de thuissituatie. De onderzoeker kijkt hoe het kind met ouders en

andere gezinsleden omgaat en praat met ouders en het kind over de dagelijkse gang van zaken in het gezin. Duur onderzoek: 1 – 2 uur. Duur verslaglegging en bespreking: 2 – 3 uur. Totaal: 3 – 5 uur.

PSYCHOLOGISCH ONDERZOEK door orthopedagoog of gedragswetenschapper. Diverse eigenschappen en vaardigheden van het kind worden in kaart gebracht, zoals persoonlijkheid, intelligentie, wijze van reageren of omgaan met situaties. Het psychologisch onderzoek levert een bijdrage aan diagnostiek en behandeling en bestaat uit verschillende onderzoeksmethoden zoals een gesprek, intelligentietest of vragenlijsten om bepaalde kenmerken of eigenschappen te meten. Duur onderzoek: 5 – 7 uur. Duur verslaglegging en bespreking: 4 – 6 uur. Totaal: 9 – 13 uur.

(GEDRAGS)PROBLEEM BELEVINGSONDERZOEK door (ortho)pedagoog of gedragswetenschapper. Aan de hand van afname van vragenlijsten (b.v. CBCL, TRF, YSR, SVL, CBSK, enz.) worden de door de respondenten ervaren probleemgebieden in kaart gebracht. Hierbij wordt ook de beleving van het kind zelf betrokken. Dit kan sturend t.a.v. verdere analyse werken en tevens interventiemogelijkheden bieden t.a.v. de gesignaleerde (gedrags)problemen. Duur onderzoek: 1 – 2 uur. Duur verslaglegging en bespreking: 2 – 3 uur. Totaal: 3 – 5 uur.

CAPACITEITENONDERZOEK door orthopedagoog of gedragswetenschapper. Vragen m.b.t. schoolniveau, loopbaankeuze, enz. in relatie tot de intellectuele capaciteiten van het kind staan centraal bij het capaciteitenonderzoek. Het bestaat uit diverse gesprekken en (psychologische) testen. Ook zaken als aanleg, affiniteit, denkniveau, enzovoort komen uitgebreid aan bod. Duur onderzoek: 2 – 3 uur. Duur verslaglegging en bespreking: 3 – 5 uur. Totaal: 5 – 8 uur.

ASSESSMENTONDERZOEK door orthopedagoog of gedragswetenschapper. Het assessmentonderzoek inventariseert cognitieve capaciteiten, competenties en persoonlijkheidskenmerken van kinderen in relatie tot het beoogde ontwikkelingsprofiel. Duur onderzoek: 6 – 8 uur. Duur verslaglegging en bespreking: 4 – 6 uur. Totaal: 10 – 14 uur.

ARBEIDSDESKUNDIG ONDERZOEK door een arbeidsdeskundige. Het arbeidsdeskundig onderzoek is een onafhankelijk onderzoek naar de (arbeids)mogelijkheden van een leerling op een bepaalde arbeidsplaats (of stageplaats). Om te bepalen of de leerling (met een bepaalde lichamelijke en/of psychische beperking) nu en in de toekomst werkzaamheden op de plek kan verrichten. Duur onderzoek 6 – 8 uur. Duur verslaglegging en bespreking: 3 – 5 uur. Totaal: 9 – 13 uur.

2. Consultatieve preventieve ambulante begeleiding

CONSULTATIEVE PREVENTIEVE AMBULANTE BEGELEIDING (individuele leerling of groep/klas).

- observeren van leerlingen: door middel van diverse instrumenten zoals Kijkwijzer, filmisch verslag, ABC methodiek, HGPD, enzovoort.
- observeren van leerkrachten/docenten
- organiseren van een (ronde tafel) gesprek met alle betrokkenen en belanghebbenden
- situatie en reeds ingezette zorg in kaart brengen: dossieranalyse, etc.
- verhelderen van onderzoeksgegevens
- gesprekken met leerlingen, leerkrachten, IB, ouders en andere betrokkenen

Totale duur: 5 uur (incl. verslaglegging).

3. (Preventieve) ambulante begeleiding

(Preventieve) ambulante begeleiding (individuele leerling of groep/klas).

- starten met consultatieve preventieve ambulante begeleiding
- in kaart brengen van ondersteuningsvragen van school, leerling en/of ouders
- analyse van de ondersteuningsvragen en opstellen van plan van aanpak gericht op de geformuleerde ondersteuningsbehoefte
- inzet van geformuleerde hulpprogramma's en uitvoer plan van aanpak
- periodieke evaluatie en mogelijke bijstelling

Totale duur: 15 – 30 uur (incl. verslaglegging).

Hulpverlening

Ten aanzien van “Hulpverlening” biedt de Xaveriuschool de volgende diensten en producten aan:

1. Psycho-educatie
2. Coaching / Begeleiding
3. (Team)voorlichting (o.a. kinderpsychiatrische beelden, probleemgedrag en gedragsproblemen, sociale problemen, emotionele problemen, ontwikkelingsproblemen, enzovoort).
4. Handelingsplanning en planmatig handelen (incl. klassenmanagement en effectieve instructie)
5. Sociale vaardigheidstrainingen, faalangstreductietrainingen, weerbaarheidstrainingen, agressieregulatie trainingen, sociale cognitie trainingen, enzovoort
6. School Video Interactie Begeleiding (SVIB)
7. Omgaan met Moeilijke Klassen (OMMK)
8. Voorlichtingsproject Loverboys
9. Co-Teaching sociaal emotionele ontwikkeling

1. Psycho-educatie

Tijdens psycho-educatie wordt het kind of zijn of haar naasten c.q. anderszins betrokkenen geïnformeerd over de stoornis/psychische handicap van het kind, de mogelijke c.q. eventuele oorzaken, de symptomen, de gevolgen, enzovoort.

Er wordt informatie verstrekt over o.a.

- psychische en sociale gevolgen van de stoornis/handicap
- welke mogelijkheden er zijn om met de stoornis/handicap om te gaan
- welke mogelijke wegen naar ondersteuning er zijn
- hoe hij of zij kan opkomen voor zijn of haar eigen rechten en behoeften.

Tijdens psycho-educatie kunnen de volgende onderwerpen aan bod komen:

- diagnostiek, oorzaken, fasen, beloop en prognose;
- het steunsysteem en rol van de familie;
- de rol van school en de wijze waarop leerkrachten zelf vorm kunnen geven aan psycho-educatie;
- bijkomende (psychische) problematiek;
- acceptatieproblematiek;
- werk, school, opleiding en/of dagbesteding, zelfstandigheid, wonen;
- administratie, financiën, wetgeving en instanties (Wajong, bewindvoering, PGB, Wmo, UWV);

- landelijk en lokaal hulpverleningsaanbod

Totale duur: 5 – 8 bijeenkomsten van 1 ½ uur en 5 uur voor verslaglegging en bespreking.

2. Coaching / begeleiding

Coachen en begeleiden van leerkrachten en overige teamleden gericht op het omgaan met leerlingen met sociale-, emotionele-, ontwikkelings- en/of gedragsproblemen. Tijdens coaching / begeleiding kunnen de volgende onderwerpen aan bod komen:

- kennis van en over psychische beelden;
- inrichting van lokaal, gangen, school, schoolplein;
- aanpassing van instructie, werkvormen, lesopbouw en lestijd;
- betrokkenheid van leerling en ouders;
- vergroten van zelfstandigheid van de leerling;
- verbale en non-verbale communicatie;
- het eigen (leerkrachten)gedrag en de invloed daarvan op de leerling;

Totale duur: 5 – 8 bijeenkomsten van 1 ½ uur en 5 uur voor verslaglegging en bespreking.

3. Teamvoorlichting

Voorlichting voor schoolteams, groepen leerlingen, ouders, enz. met betrekking tot diverse onderwerpen. Tijdens teamvoorlichtingsbijeenkomsten kunnen de volgende onderwerpen aan bod komen:

- psychobeelden (ADHD, ASS, CD, ODD, ...),
- relatie tussen ouders en school,
- sociaal gedrag van leerlingen,
- pesten,
- voorbereiden van (thematische) ouderavonden

Totale duur: 1 – 3 bijeenkomsten van 1 ½ uur en 3 uur voor verslaglegging en bespreking.

4. Handelingsplanning en planmatig handelen

Scholen en leerkrachten dienen het onderwijsaanbod af te stemmen op de individuele hulpvragen van leerlingen met ondersteuningsvragen. Hierbij dient inzet en zorggerichtheid hand in hand te gaan met deskundigheidsverhoging van het schoolteam en kwaliteitsverhoging van het onderwijsaanbod. Handelingsplanning heeft als doel onderwijs, begeleiding, behandeling en aanpak van zorgleerlingen te verbeteren. Vooral vanuit de eigen ervaringen wordt de kennis over de leerling vergroot en ingezet om de processen die je met de leerling doorloopt te verbeteren. Het maken van een groepsplan c.q. individueel handelingsplan zijn daarbij direct gerelateerd zijn aan het handelen met de groep. Tijdens handelingsplanning/planmatig handelen kunnen de volgende onderwerpen aan bod komen:

- opzet van een systeem van effectieve handelingsplanning;
- doelgericht werken met een gestructureerd cyclisch proces;
- keuze voor een format groepsplan en/of individueel handelingsplan (instrumentarium);
- opbrengstgericht werken met handelingsplannen;
- meten = weten;
- afstemming met en binnen alle geledingen van de school (transitie);
- handelingsplanning als kwaliteitsdomein van de school;

Totale duur: 3 – 5 bijeenkomsten van 1 ½ uur en 5 uur voor verslaglegging en bespreking.

5. Sociale vaardigheidstrainingen, faalangstreductietrainingen, weerbaarheid trainingen, agressieregulatie trainingen, sociale cognitie trainingen

Tijdens sociale vaardigheidstrainingen leren kinderen meer zelfvertrouwen te krijgen, omgaan met en uiten van emoties, gesprekken te voeren, keuzes te maken, leren nee zeggen, kritiek geven en ontvangen, sociale vaardigheden aanleren, vriendjes maken /blijven, meer inzicht krijgen in pesten, denken en voelen, enzovoort. Er wordt gebruik gemaakt van diverse methodieken zoals Rots en Water, Kids Skills, Mission Possible, Golstein, Leefstijl voor Jongeren,

De faalangstreductie training is gericht op het verminderen van faalangst bij kinderen en het vergroten van het zelfvertrouwen van het kind. Het is gericht op het positief beïnvloeden van gedachten zodat het kind zich veilig voelt in zijn/haar eigen omgeving. Aan bod komen o.a.

- Herkennen van gevoelens en het erkennen hiervan
- Herkennen van irrealistische gedachten en deze om te zetten in helpende gedachten
- Aanleren van diverse ontspanningsmethodes
- Oefeningen voor het vergroten van je zelfvertrouwen
- Onderkennen van je sterke punten

De weerbaarheidstraining richt zich op het (in sociale situaties) weerbaarder handelen van kinderen. Onder het motto: 'Lichaamsbewustzijn geeft lichaamsbeheersing, geeft zelfbeheersing, geeft zelfvertrouwen'. Er wordt gebruik gemaakt van diverse methodieken zoals Ho, tot hier en niet verder (Jooske Kool), Rots en Water, REACT,

De agressieregulatie training is gericht op kinderen die zichzelf in allerlei situaties beter willen leren te beheersen en een langer lontje te krijgen: meer rust, inzicht, overzicht, relativering, ontspanning, contact met de ander e.d. Er wordt gewerkt met persoonlijke leerdoelen. Er wordt gebruik gemaakt van diverse methodieken zoals REACT, EQUIP, BOMPEC,

Het doel van de sociale cognitietraining is het verwerven van sociaal inzicht en sociaal begrip waardoor kinderen zich beter leren verplaatsen in de gevoelens en gedachten van anderen. Er wordt gebruik gemaakt van diverse methodieken zoals TOM (Theory Of Mind), Ho, tot hier en niet verder (Jooske Kool),

Totale duur: 8 – 12 bijeenkomsten van 1 ½ uur en 8 uur voor verslaglegging en bespreking.

6. School video interactie begeleiding (svib)

SVIB is een methode van leerkracht/leerlingbegeleiding uitgaande van de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerkracht en de leerlingen waarbij gebruik wordt gemaakt van de meerwaarde van heel concreet materiaal: videobeelden die met behulp van een uitgewerkt begrippenkader systematisch worden geanalyseerd. Bij SVIB worden aan de hand van korte video-opnames succesvolle interacties tussen leerkracht en leerling(en) geanalyseerd. Door middel van beeld-voor-beeld analyses wordt gekeken hoe geslaagde contactmomenten tot stand komen. De interactie, didactiek en het klassenmanagement worden met elkaar in verband gebracht. Door SVIB wordt de leerkracht (en/of de leerling) geactiveerd en ondersteund bij het eigen handelen. Via reflectie op dit handelen en door het bekijken van de videobeelden, wordt als vanzelf, een proces van bewustwording in gang gezet, waarbij de leerkracht (de leerling) zijn/haar denken over de oorzaak van de problemen verandert. SVIB kent diverse toepassingsmogelijkheden:

- methodiek voor begeleiders van zorgleerlingen,
- methodiek in het kader van professionalisering,
- het sturen en hanteren van groepsprocessen binnen een klas,
- individuele begeleiding van leerlingen,
- het implementeren van nieuwe methodes,
- het ontwikkelen van nieuwe didactische vaardigheden,
- intervisie,

Totale duur: 4 – 8 opnamemomenten van ongeveer 1 uur en evenzoveel evaluatieve bijeenkomsten van 2 uur. Voor verslaglegging wordt ongeveer 12 uur geraamd.

7. Omgaan met moeilijke klassen

Een moeilijke klas is een groep leerlingen waaraan het lastig is om les te geven. Meer dan gemiddeld kost het de leerkracht energie om deze groep te motiveren om aan het werk te gaan en bij de les te blijven. Een goed voorbereide, leuke les kan in deze klas heel anders uitpakken. De les wordt bijvoorbeeld verstoord door:

- propjes schieten
- negatieve opmerkingen
- onderlinge strijd omdat men 'elkaar verkeerd' aankijkt
- ruzies (fysiek/verbaal)
- geen respect tussen leerlingen of richting leerkracht

Op geen enkele wijze wordt respect getoond voor klassenregels; veel leerlingen beïnvloeden elkaar zo sterk dat de leerkracht daar weinig greep meer op heeft. Je merkt dat het je moeite kost om de groep positief te benaderen. Als je niet oppast dan kom je met deze moeilijke klas in het stadium dat je twijfelt aan je eigen kunnen. Het ligt misschien dan toch aan jezelf? In dit stadium is de moeilijke klas als een sterk stromende rivier. Geen moment van stilstaand water, waarin je een spiegel vindt om duidelijk te kijken naar jezelf. Je zou gereedschappen moeten hebben om een stuwdam te kunnen bouwen, waardoor je een rustige waterspiegel krijgt. Het opgestuwde water zou je daarna zelfs kunnen gebruiken voor irrigatie of het opwekken van energie. OMMK biedt leerkrachten en schoolteams handvaten om weer grip te krijgen op “moeilijke klassen” en “moeilijke leerlingen”. Daarbij wordt o.a. aandacht besteed aan:

- De eerste schooldag, Groepsdynamica en Groepsgedragsplan
- Probleemgedrag of gedragsstoornis?

- Klassenmanagement / Belonen en straffen / Omgaan met conflicten / Time-out beleid
- Interactievaardigheden
- Kernkwaliteiten in een lerende organisatie
- Het eigen leerkrachtengedrag en de valkuilen van het temperament

Totale duur: 6 – 8 bijeenkomsten van 2 ½ uur en 12 uur voor voorbereiding en verslaglegging.

8. Voorlichtingsproject loverboys

Tijdens het voorlichtingsproject Loverboys worden aan groep 8 leerlingen van het basisonderwijs of klassen in het voortgezet onderwijs informatie en praktische handreikingen verstrekt over loverboys problematiek. Daarbij is er ook de mogelijkheid om scholen te begeleiden in het op termijn zelf verzorgen van preventieve voorlichting over loverboys problematiek.

Totale duur: 1 - 2 bijeenkomsten van 1 ½ uur en 4 uur voor voorbereiding/verslaglegging.

9. Co-Teaching Sociaal Emotionele Ontwikkeling

Middels dit traject geeft de leerkracht samen met de co-teacher een zestal lessen t.a.v. sociaal-emotionele ontwikkeling. De lessen worden samen ingevuld, voorbereid, gegeven en geëvalueerd. Thema's van de lessen zouden bijvoorbeeld kunnen zijn: wij zijn een groep, ik voel me veilig in de groep, samenwerken, samen spelen, iedereen is anders, etc. Naast de invulling van de lessen, geeft de co-teacher tips om gedurende de rest van de schoolweek mee aan de slag te gaan. Na afloop van deze training is de leerkracht in staat zelf verder te werken met de groep in de dagelijkse praktijk en tijdens seo-lessen.

Totale duur: ± 50 uur (6 lessen, intakegesprek, startobservatie, evaluatie- en terugkomgesprek).

10. Conflicthantering en het eigen temperament

Conflicten komen er altijd wel voor. In de klas, binnen het team, met ouders/verzorgers, enzovoort. Hoe ga je hiermee om? Wat kun je doen om er win-win situaties van te maken? Welke strategie heeft je voorkeur en waarom? En kun je met die wetenschap anders kijken, anders denken en anders handelen? En hoe zit dat dan met je eigen temperament?

Totale duur: 2 bijeenkomsten van 1 ½ uur en 4 uur voor voorbereiding/verslaglegging.

Scholing

Ten aanzien van de discipline “Scholing” biedt de Xaveriuschool de volgende diensten en producten aan:

1. Voorlichtingsbijeenkomsten (aan schoolteams, groepen leerkrachten, ouders) met betrekking tot (kinder)psychiatrische beelden (autisme, ADHD, enz), gedragsproblemen (ODD, CD, enz), hechtingsstoornissen, jongvolwassenen en seksualiteit, borderline,
2. Omgaan met Moeilijke Klassen (OMMK)
3. Het Schoolveiligheidsplan, van een papieren naar een doorleefd document

4. Voorlichtingsproject Loverboys

1. Voorlichtingsbijeenkomsten

Tijdens voorlichtingsbijeenkomsten kunnen diverse onderwerpen aan bod gekomen. Het aanbod is grotendeels vraaggestuurd en wordt aangepast aan de specifieke wensen van een school(team). Ook kunnen er thematische ouderavonden georganiseerd worden. Thema's die mogelijk aan bod kunnen komen zijn:

- Sociale problemen
- Emotionele problemen
- Ontwikkelingsproblemen
- Gedragsproblemen
- Overige (kinder)psychiatrische problemen

Duur per bijeenkomst: 1 ½ tot 2 uur. Voorbereiding, verslaglegging en evaluatie: 3 uur.

2. Omgaan met moeilijke klassen

Een moeilijke klas is een groep leerlingen waaraan het lastig is om les te geven. Meer dan gemiddeld kost het de leerkracht energie om deze groep te motiveren om aan het werk te gaan en bij de les te blijven. Een goed voorbereide, leuke les kan in deze klas heel anders uitpakken. De les wordt bijvoorbeeld verstoord door:

- propjes schieten
- negatieve opmerkingen
- onderlinge strijd omdat men 'elkaar verkeerd' aankijkt
- ruzies (fysiek/verbaal)
- geen respect tussen leerlingen of richting leerkracht

Op geen enkele wijze wordt respect getoond voor klassenregels; veel leerlingen beïnvloeden elkaar zo sterk dat de leerkracht daar weinig greep meer op heeft. Je merkt dat het je moeite kost om de groep positief te benaderen. Als je niet oppast dan kom je met deze moeilijke klas in het stadium dat je twijfelt aan je eigen kunnen. Het ligt misschien dan toch aan jezelf? In dit stadium is de moeilijke klas als een sterk stromende rivier. Geen moment van stilstaand water, waarin je een spiegel vindt om duidelijk te kijken naar jezelf. Je zou gereedschappen moeten hebben om een stuwdam te kunnen bouwen, waardoor je een rustige waterspiegel krijgt. Het opgestuwde water zou je daarna zelfs kunnen gebruiken voor irrigatie of het opwekken van energie. OMMK biedt leerkrachten en schoolteams handvaten om weer grip te krijgen op "moeilijke klassen" en "moeilijke leerlingen". Daarbij wordt o.a. aandacht besteed aan:

- De eerste schooldag, Groepsdynamica en Groepsgedragsplan
- Probleemgedrag of gedragsstoornis?
- Klassenmanagement / Belonen en straffen / Omgaan met conflicten / Time-out beleid
- Interactievaardigheden
- Kernkwaliteiten in een lerende organisatie
- Het eigen leerkrachtengedrag en de valkuilen van het temperament

Totale duur: 6 – 8 bijeenkomsten van 2 ½ uur en 12 uur voor voorbereiding en verslaglegging.

3. Het schoolveiligheidsplan

Scholen voor primair en voortgezet onderwijs zijn verplicht een plan op te stellen voor veiligheid, gezondheid en milieu (conform de cao's basis- en voortgezet onderwijs). Dat plan wordt ook wel veiligheidsplan genoemd. In het plan staan de fysieke en de sociale veiligheid beschreven. Volgens de definitie van de onderwijsinspectie geldt een school als sociaal veilig: 'indien de psychische en fysieke veiligheid van leerlingen en personeel niet door handelingen van andere mensen wordt aangetast'. De inspectie beoordeelt in haar Periodiek Kwaliteitsonderzoek (PKO) of de sociale veiligheid op een school voldoende gewaarborgd is. Er worden daarbij drie elementen getoetst:

- *Inzicht*: Hebben scholen voldoende inzicht in de beleving van sociale veiligheid door leerlingen en teamleden en in de incidenten die zich voor doen?
- *Preventieve maatregelen*: Hebben scholen een veiligheidsbeleid dat deze incidenten zo veel mogelijk kan voorkomen?
- *Curatieve maatregelen*: Hebben scholen een beleid dat adequaat optreden na incidenten mogelijk maakt?

Een goed en effectief schoolveiligheidsplan vormt een onmisbaar item binnen het beleid van elke school. Daarbij staat het waarborgen van de fysieke en emotionele veiligheid van leerlingen, personeelsleden en alle andere bij de school betrokken partijen voorop. Er dient veel aandacht uit te gaan naar een preventieve aanpak op drie niveaus:

- *Tertiaire preventie*. Bijvoorbeeld de opvang en begeleiding van betrokkenen bij incidenten.
- *Secundaire preventie*. Aandacht voor risicofactoren op school. Problemen aanpakken, regelmatige evaluatie van effecten van maatregelen en extra aandacht voor risicoleerlingen.
- Bij *primaire preventie* gaat het meer om het sociaalpedagogisch klimaat binnen de school. Er is systematisch aandacht voor de sfeer op school en het beleid is gericht op alle leerlingen. De bevordering van sociale binding staat hierbij centraal.

Tijdens de bijeenkomsten wordt er aan de hand van een format gericht gekeken naar bovenstaande zaken en samen met schoolteams gerichte acties en interventies geformuleerd en uitgevoerd. Tevens wordt er aandacht besteed aan zaken als gedragscodes en protocollen (gedrag, conflicten, pesten, verzuim, privacy, ICT) calamiteitenplannen, incidentenregistratie, meldcodes, ontruimingsplannen, enz. Tevens gaat er aandacht uit naar borging van deze zaken in een kwaliteitssysteem.

Totale duur: afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de school.

4. Voorlichtingsproject loverboys

Tijdens het voorlichtingsproject Loverboys worden aan groep 8 leerlingen van het basisonderwijs of klassen in het voortgezet onderwijs informatie en praktische handreikingen verstrekt over loverboys problematiek. Daarbij is er ook de mogelijkheid om scholen te begeleiden in het op termijn zelf verzorgen van preventieve voorlichting over loverboys problematiek.

Totale duur: 1 - 2 bijeenkomsten van 1 ½ uur en 4 uur voor voorbereiding/verslaglegging.

Ouder/leerlingbegeleiding

Ten aanzien van de discipline “Ouder/leerlingbegeleiding” biedt de Xaveriuschool de volgende diensten en producten aan:

1. Voorlichtingsbijeenkomsten aan (groepen) ouders met betrekking tot (kinder)psychiatrische beelden (autisme, ADHD, enz), gedragsproblemen (ODD, CD, enz), hechtingsstoornissen, jongvolwassenen en seksualiteit, borderline,
2. Voorlichtingsbijeenkomsten met betrekking tot de transitie van leerlingen van PO naar VO of van VO naar MBO/HBO/WO.
3. Begeleiden van leerlingen en ouders bij een juiste schoolkeuze en transitietraining voor leerlingen (bij doorstroom naar ander type onderwijs of naar de arbeidsmarkt).
4. Working on what Works. Een methodiek die toegepast kan worden bij leerlingen die volledig vastgelopen zijn (de potentiële voortijdig schoolverlaters of de thuiszitters).

1. Voorlichtingsbijeenkomsten (kinderpsychiatrische beelden)

Tijdens voorlichtingsbijeenkomsten kunnen diverse onderwerpen aan bod gekomen. Het aanbod is grotendeels vraaggestuurd en wordt aangepast aan de specifieke wensen van ouders. Thema's die mogelijk aan bod kunnen komen zijn:

- Sociale problemen
- Emotionele problemen
- Ontwikkelingsproblemen
- Gedragsproblemen
- Overige (kinder)psychiatrische problemen

Duur per bijeenkomst: 1 ½ tot 2 uur. Voorbereiding, verslaglegging en evaluatie: 3 uur.

2. Transitievoorlichting

Tijdens de bijeenkomsten komen de (on)mogelijkheden bij transitie van de leerling naar een andere onderwijsvorm dan wel naar de arbeidsmarkt uitgebreid aan bod. Hierbij wordt uitgegaan van een vraaggestuurd aanbod, m.a.w. de realiteit van de deelnemers bepaalt het voorlichtingsaanbod en de bijeenkomst kent een interactief karakter.

Duur per bijeenkomst: 1 ½ tot 2 uur. Voorbereiding, verslaglegging en evaluatie: 3 uur.

3. Ouder/leerling begeleiding en Transitiecoaching

Niet alleen informatie m.b.t. transitie van een leerling (bijvoorbeeld van de ene naar de andere school of het ene type onderwijs naar het andere) is belangrijk. Vaak blijkt er een duidelijke behoefte te zijn aan daadwerkelijke individuele begeleiding van de leerling (en/of diens ouder(s)) bij zo'n traject. De transitiecoach biedt hierbij uitkomst verzorgt individuele en vooral persoonlijke begeleiding, voorlichting en ondersteuning. Zo kan de nieuwe onderwijsomgeving voor de leerling gestructureerd in kaart gebracht, inzicht verschaft worden in systemen en procedures, persoonlijk (en onder begeleiding) geoefend worden, ondersteuning bij gesprekken op de nieuwe school of de

arbeidsplek gegeven worden, enzovoort. Ook kan de transitiecoach ondersteunen bij het opstellen en “matchen” van het transitieplan. Duur traject: afhankelijk van de vraag en mogelijkheden.

4. Working On What Works (WOWW)

Het WOWW-programma is gebaseerd op een coachend interventieprogramma waarbij door de coach van de volgende oplossingsgerichte interventies gebruik wordt gemaakt:

- complimenten geven
- contact leggen
- context verhelderen
- doelen stellen
- krachtbronnen aanboren
- uitzonderingen zoeken
- toekomst oriëntatie
- de zeven stappendans

De WOWW benadering is simpel: gebruik wat werkt. De kracht ligt in het inzetten op – en/of het herhalen van wat al goed gaat. Het vraagt om een ander gedrag van de hen die met de leerling werken. De mensen uit de omgeving van de leerling moeten gaan denken in vaardigheden in plaats van problemen. Duur traject: afhankelijk van de vraag en mogelijkheden.